

1. Urči, kolika způsoby lze na šachovnici 8×8 vybrat dvě různobarevná políčka tak, aby obě neležela v téže řadě ani v témže sloupci.
2. Výbor sportovního klubu tvoří šest mužů a čtyři ženy. Urči:
  - a) kolika způsoby z nich lze vybrat předsedu, místo předsedu, jednatele a hospodáře
  - b) kolika způsoby z nich lze vybrat funkcionáře podle a) tak, aby ve funkci předsedy a místopředsedy byly osoby různého pohlaví
  - c) kolika způsoby z nich lze vybrat funkcionáře podle a) tak, aby právě jedním z nich byla žena.
3. Je dán čtverec $ABCD$ a na každé jeho straně je n ($n \geq 3$) vnitřních bodů. Urči počet všech trojúhelníků s vrcholy v těchto bodech.
4. V košíku je 12 jablek a 10 hrušek. Petr si má z něho vybrat buď jablko, anebo hrušku tak, aby Věra, která si po něm vybere jedno jablko a jednu hrušku, měla co největší možnost výběru. Urči, co si má vybrat Petr.
5. Urči, kolika způsoby je možno z dvaceti osob vybrat deset, požadujeme-li, aby mezi vybranými:
  - a) nebyl pan Novák
  - b) nebyli zároveň pánové Novák a Kropáček
  - c) byl alespoň jeden z pánů v bodě b)
6. Urči počet všech čtyřciferných přirozených čísel, v jejichž dekadickém zápisu není nula a ze zbývajících devíti číslic se v něm každá vyskytuje nejvýše jednou. Kolik z těchto čísel je větších než 9000? Kolik je menších než 3000?
7. O telefonním čísle svého spolužáka s Vašek zapamatoval jen to, že je šestimístné, začíná sedmičkou, neobsahuje žádné dvě stejné číslice a je dělitelné pětadvaceti. Urči, kolik telefonních čísel přichází do úvahy.
8. Petr má sedm knih, o které se zajímá Ivana, Ivana má deset knih, o které se zajímá Petr. Urči kolika způsoby si Petr může vyměnit dvě své knihy za dvě knihy Ivaniny.
9. Urči, kolika způsoby lze na černá políčka šachovnice 8×8 rozmístit 12 bílých a 12 černých pěšců.
10. Urči kolika způsoby lze sestavit rozvrh na jeden den pro třídu v níž se vyučuje dvanácti předmětům a každém nejvýše jednu vyučovací hodinu denně, má-li se skládat ze šest vyučovacích hodin. V kolika z nich se vykytuje daný předmět a v kolika z nich je tento předmět zařazen na 1. vyučovací hodinu?
11. Urči, kolika způsoby lze na šachovnici 8×8 postavit pět různých figur tak, aby dvě stály na černých a tři na bílých polích.
12. V kupé železničního vagónu jsou proti sobě dvě lavice po pěti místech. Z deseti cestujících si čtyři přejí sedět ve směru jízdy, tři proti směru a zbývajícím třem to je lhostejné. Urči, kolika způsoby se mohou rozsadit.
13. Z místa A do místa B vedou čtyři turistické cesty, z místa B do C tři. Urči počet způsobů, jimiž lze vybrat trasu:
  - a) z A do C a zpět
  - b) z A do C a zpět tak, že se z těchto sedmi cest není žádná použita dvakrát
  - c) z A do C a zpět tak, že z těchto sedmi cest jsou právě dvě použity dvakrát
14. Urči, kolika způsoby je možno seřadit na startu osm závodních automobilů do dvou řad po čtyřech vozech, jestliže:
  - a) v každé řadě záleží na pořadí
  - b) na pořadí nezáleží
15. Urči počet všech nejvýše čtyřciferných čísel s různými číslicemi, která jsou sestavena z číslic 0, 2, 4, 6, 8.
16. Herní systém hokejového turnaje pro deset družstev spočívá v tom, že v každé ze dvou skupin po pěti družstvech sehraje každé s každým jeden zápas, první dvě mužstva z obou skupin postoupí do finále, kde opět každé s každým sehraje jeden zápas, avšak s výjimkou družstev, která již spolu hrála ve skupině. Urči celkový počet zápasů v turnaji.
17. Urči, kolika způsoby se kolem kulatého stolu může posadit pět mužů a pět žen tak, aby žádné dvě ženy neseděly vedle sebe.
18. Na maturitním večírku je 15 hochů a 12 děvčat. Urči kolika způsoby z nich lze vybrat čtyři taneční páry.
19. Na vrchol hory vedou čtyři turistické cesty a lanovka. Urči počet způsobů, kterými je možno se dostat:
  - a) na vrchol zpět
  - b) na vrchol a zpět tak, aby zpáteční cesta byla jiná než cesta na vrchol
  - c) na vrchol a zpět tak, aby alespoň jednou byla použita lanovka
  - d) na vrchol a zpět tak, aby lanovka byla použita právě jednou.

Řešení: 1. $\frac{64(32-8)}{2}$ 2. a) $10 \cdot 9 \cdot 8 \cdot 7$ b) $6 \cdot 4 \cdot 8 \cdot 7 + 4 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 7$
c) $4 \cdot (4 \cdot 6 \cdot 5 \cdot 4)$ 3. $\binom{4n}{3} - 4 \binom{n}{3}$ 4. $11 \cdot 10 > 12 \cdot 9 \Rightarrow$ jablko 5. a) $\binom{19}{10}$
b) $\binom{20}{10} - \binom{18}{8}$ c) $2 \binom{18}{9} + \binom{18}{8}$ 6. a) $9 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6$ b) $1 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6$ c) $2 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6$
7. $2 \cdot 7 \cdot 6 \cdot 5$ vybírám tři číslice ze sedmi pro dvě možná koncová
dvoučíslí 8. $\binom{7}{2} \cdot \binom{10}{2}$ 9. $\binom{32}{12} \cdot \binom{20}{12}$ 10. a) $V_6(12)$ b) $6 \cdot V_5(11)$
c) $V_5(11)$ 11. $\binom{32}{2} \cdot \binom{32}{3} \cdot 5!$ 12. $\binom{5}{4} \cdot 4! \cdot \binom{5}{3} \cdot 3! \cdot 3!$ 13. a) $4 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 4$
b) $4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 3$ c) $4 \cdot 3 \cdot 1 \cdot 1$ 14. a) $\binom{8}{4} \cdot 4! \cdot 4!$ b) $\binom{8}{4}$
15. $V_1(5) + [V_2(5) - V_1(4)] + [V_3(5) - V_2(4)] + [V_4(5) - V_3(4)]$ 16.
 $2 \cdot \binom{5}{2} + \binom{4}{2} - 2$ (zápasy v základních skupinách + zápasy ve finále –
zápasy družstev ze stejných skupin) 17. $2 \cdot 5! \cdot 5!$ (muže můžeme
rozsadit buď na lichá nebo na sudá místa)
18. $\binom{15}{4} \cdot V_4(12) = \binom{12}{4} \cdot V_4(15)$ 19. a) $5 \cdot 5$ b) $5 \cdot 4$ c) $2 \cdot 5 - 1$ d) $2 \cdot 4$

(trochu mixovaná)

Sbírka slovních kombinatorických úloh bez opakování